

Bilfritt og 3000 ballonger

Publisert: 21.09.2009, Bjørne Jortveit

Se bildene fra Bilfri Dag i Kvadraturen. Bilen var fortrent fra tre av bygatene. Bruk av buss og sykkel stod i fokus. I biltomme gater smykket barn og ungdom asfalten med kunstneriske kritttegninger.

Hvor mange tusen grønne ballonger er det plass til i denne bussen, midt i Markens? Det var en av utfordringene i spørrekonkurransen Kvadraturforeningen hadde laget. Riktig svar: 3000.

... Og hvor mange grønne ballonger var det egentlig plass til i den gule bussen som stod midt i Markens? Jo, 3000. Det røpte daglig leder i Kvadraturforeningen, Harald Andersen, i går. Det er han som stod bak spørrekonkurransen. Vinner i konkurransen kåres ikke før 25. september. Andersen er strålende fornøyd med Bilfri Dag. Ingen tvil i hans sjel om at folk i alle aldre koster seg med et vell av kulturaktiviteter og god informasjon fra en rekke organisasjoner. Og at folk kommer miljøvennlig til Kvadraturen, med buss, på sykkel og til fots, syns han er et stort pre for alle som driver næring i sentrum. Han hadde ennå ikke rukket å ha kontakt med "sine" medlemmer. Men de kommunens hjemmeside snakket med ute i gatene var svært fornøyd. Det eneste Andersen har å utsette på arrangementet var aktivitetene i Skippergata. Han mener det skjer for lite der. Kirkegata, Gyldenløves gate og Skippergata var lørdag stengt for all biltrafikk mellom klokka 10 og 17 på Bilfri Dag. Generalen for Bilfri Dag, Sabrina Heerema-Agostino i kommunens miljøvernhet, var både stolt og rørt over å se så mange publikummere kose seg på torvene og i de bilfrie gatene. Hun er imponert over innsatsen til alle organisasjonene og enkeltpersonene som deltok. Ikke minst syntes hun det var flott å se så mange barn og ungdommer som skatet med liv og lyst på Nedre torv. Det var et eventyr i seg selv. Mike Troxel, som driver en egen skatehall i Kristiansand, gjorde en kjempeinnsats da han egenhendig skrudde opp skaterampen lørdag formiddag. Det var kuult å være ung kristiansander i høstsolen lørdag. Varaordfører Mette Gundersen åpnet Bilfri Dag, sammen med miljøvernssjef Øystein Holvik og viserektor på UiA, Per Kristians Egeberg. Arrangørene bak Bilfri Dag har i år samarbeidet med universitetet, som på Øvre torv viste fram sin mangfoldige virksomhet fra en hel teltby.

Europeisk mobilitetsuke

Bilfri Dag er rosinen i pølsa for Europeisk Mobilitetsuke i Kristiansand, slik den også er i de andre 12 norske byene som deltar i 2009. Ute i Europa deltar ca. 3000 byer. Målet er å begrense biltrafikk. Promotere kollektive transportmidler, sykling og gåing er virkemidlene. I Kristiansand startet årets mobilitetsuke med sykkelaksjonen "Jeg kjører grønt", der 200 arbeidstakere fra åtte bedrifter i Kristiansand deltar. Fra 14. september og fire uker fremover skal de enten sykle eller ta buss til jobb. ATP-prosjektet er arrangør. Torsdag 17. september arrangerte Kristiansand kommune Sykkeldag ved Slottet. Bilfri Dag lørdag 19. september ble punktum for årets mobilitetsuke.

Promotering av buss og sykkel

Adm. dir i Agder kollektivtrafikk (AKT), Siv. Elisabeth Wiken, kunne glede seg over at mange kjøpte det nye flexikortet på Bilfri dag. Hittil har AKT solgt nærmere 4000 flexikort. Wiken er storfornøyd med Bilfri Dag, og syns plasseringen av en gul bybuss midt i Markens er helt optimal.

Norbys sykkelforretning og G-sport hadde begge tatt med seg sykler ut på Nedre Torv. Og de solgte sykler nesten som hakka møkk. Kommunens hjemmeside traff Ellbjørg Rummelhoff, som etter å lagt sykkel på hylla for over 20 år siden, endelig fant ut at nå er det på tide å prøve seg igjen. Sykkelen kostet kr 2990. Og smilet røpte at Ellbjørg var sikker på å gjort et godt kjøp. Kirkens Bymisjon, Pedalen, solgte også sykler. For hver andre sykkel de solgte, blir en sykkel sendt til samarbeidsland i Afrika. Der skal helsearbeidere sykle til pasientene, og på den måten rekke å behandle flere. Bente Jansen fra Vågsbygd falt for dette konseptet, og kjøpte seg ny sykkel, stolt over å ha bidratt til en Afrika-sykkel. I Kirkegata stod Reidun Engervik og solgte sko. Men hun hadde også en sykkel på sin ute i gaten-utstilling. Hun er en dedikert syklist, og er stolt av den gangen hun vant over både bilen og bussen i Fædrelandsvennen. Det var om å gjøre å komme raskest fra Vågsbygd til Kvadraturen med hvert sitt fremkomstmiddel. Reidun vant med sin tohjuling – med god margin. Politiet gjennomførte også i år en sykkelaksjon fra scenen. Kristiansand kommunes miljøvernhet solgte fra sin stand over 50 sykkelhjelmer og en drøss med front- og baklykter til sykkel. Da gratis T-skjorter med logoen til Europeiske mobilitetsuke ble delt ut, ble standen deres mer populær enn noen gang.

Kunst i gatene

Den meget dyktige fruktkunstneren Paleh Nyunt, bosatt på Evje, svingte kniven med imponerende presisjon. Til stor forundring fra publikum skar hun ut fruktskulpturer, og danderte komposisjoner av ulike frukter. Blant annet frembrakte hun en fruktkurv laget av meloner og gulrøtter. Kurven var full av små tomater. Studenter fra Agder folkehøgskole prydet deler av Kirkegata med kunstneriske kritttegninger. De hadde foreberedt seg godt, og hadde med seg modelltegninger – som de på frihånd overførte til asfalt. Kommunens hjemmeside snakket med de fire studentene, Åsne Tunheim, Erlend Høymyr, Gina Dahlen og Marie Gaudestad. De tegnet en smilende buss. Alle bilene hadde avgått med døden, og hadde fått englevinger. "Join the joiride" i bussen var budskapet. Også i år var det masse barn som med stor fryd tegnet med kritt i gatene. De fylte et helt kvartal i Kirkegata og ekspanderte etter hvert inn i Skippergata og inn i bakgården ved Sørlandets Kunstmuseum. Kunster Irene Myran og en av hennes kunstnerkolleger stod ansvarlig for "barnekunsten". Og hun kunne ved dagens slutt fortelle at barna kom i bølger gjennom dagen. Det er moro å skape noe selv, ikke minst på arealer som pleier å tilhøre de voksnes verden.

Kultur fra scenene

Hovedscenen var i år plassert i Kirkegaten rett ved siden av Fævennen-bygget og hadde front både mot Nedre og Øvre torv. Årets musikkinnslag stor latinogruppa ChiWahWah og Sound of happiness for. Instruktør ved Sound of happiness Kompetansesenter, Kari-Mette Elfstedt, fortalte til kommunens hjemmeside at på årets Bilfri Dag ville de slippe til noen nye talenter. Blant dem var Anette Helland og Christian Hestås, som begge fremførte sangnumre med stor glød – og til bifall fra publikum. Dansegruppa Exstreme gjorde en flott innsats med sitt danseshow. Gjert Werring rigget seg til med sin dokketeaterscene i Wergelandsparken. Han trakk full park i to forstillinger. Baldrian og musa fenger som aldri før. I Wergelandsparken viste Villa Vitalis Qi Gong, Tai Chi og yoga.

Andre organisasjoner og samarbeidspartere

Naturvernforbundet, som benyttet anledningen til å samle underskrifter mot oljeboring utenfor Lofoten. Grønn Hverdag, som hadde lagd spørrekonkurranse om hvor mye hver nordmann generer av søppel, Dyreparken som bidro med ansiktsmaling av barnefjes, Midt-Agder Friluftsråd, FN-Sambandet og Statens vegvesen som bidro med egne stands, Kristiansand ingeniørvesen som gav tørste folk drikke og som stengte gatene, Best Event som stod rigg av scener og lyd, Bussen Trafikkselskap som stilte med buss, og Protec som passet på at ingen kjørte inn i de bilfrie gatene.